

Anti-pestprotocol Revius Lyceum Doorn

In dit anti-pestprotocol komt eerst de achtergrond van pesten aan bod. Wat is het precies, waar moet je als mentor rekening mee houden, wat zijn de uitgangspunten van onze aanpak en wat doen we aan preventie. Vervolgens legt dit protocol uit op welke manieren het pesten kan worden aangepakt door de school.

Hoofdstuk 1. De achtergrond

1.1 Definitie pesten.

We spreken van pesten als dezelfde persoon regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Pesten is grensoverschrijdend en bedreigend gedrag. Er is sprake van een machtsverschil in leeftijd of aantal, de intentie is kwetsen en het gebeurt vaak bij dezelfde personen.

Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen leerlingen en docenten slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen. Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is om er greep op te krijgen. Zelfs als het pestgedrag wordt opgemerkt, weten omstanders niet altijd hoe ze ermee om kunnen gaan. Dat is ook de bestaansreden van dit protocol.

Docenten en onderwijsondersteunend personeel hebben tot taak om samen met de ouders en de leerlingen zelf pesten tegen te gaan. Leerlingen moeten weten wat de leefregels van de school zijn en zich daaraan houden, maar ook dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en hierom durven vragen. Volwassenen dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Ze dienen interesse te tonen en te luisteren naar wat de leerlingen te vertellen hebben.

Om ervoor te zorgen dat iedereen zich prettig voelt in de klas, betekent dit voor mentoren dat ze groeps gesprekken houden, aandacht hebben voor de groeps sfeer en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Ze doen veel kennismakingsspelletjes, maken klassenafspraken met de groep, zorgen ervoor dat deze afspraken nagekomen worden en besteden ook tijdens de mentorles aandacht aan pesten. De school doet ieder jaar ook mee aan de Week tegen het Pesten.

1.2 Vormen van pesten.

Pesten kent vele verschillende vormen, hieronder staan enkele voorbeelden van dit onacceptabele gedrag.

- In woorden: vernederen, belachelijk maken, schelden, dreigen, bijnamen, enz.
- Lichamelijk: trekken aan kleding, duwen en sjorren, schoppen en slaan, krabben, enz.
- Uitsluiten: doodzwijgen en negeren, uitsluiten van sociale schoolactiviteiten zoals feesten, uitsluiten bij groepsopdrachten, enz.
- Stelen of afpakken van spullen, bekladden en beschadigen van spullen, enz.

Dit zijn slechts voorbeelden. Nogmaals: pesten kent vele verschillende vormen.

Tussen plagerij en pesten loopt een diffuse grens, die voor ieder persoonlijk verschillend is. Iedereen heeft het recht zelf aan te geven wat hij acceptabel vindt. Dat betekent niet dat wat iemand als pesten beschouwt het dus ook voor een ander – bijvoorbeeld de school – is en dat een ander klakkeloos het beeld of de mening van een ander overneemt.

In het boekje “schoolregels – Hoe doen we dat? Zo doen we dat!”, hebben we omschreven hoe we op school op een prettige en respectvolle manier met elkaar omgaan. Dit boekje wordt tijdens de mentorlessen doorgenomen.

Digitaal pesten.

Digitaal pesten is het pesten of misbruiken via het internet en via mobiele telefoon. Digitaal pesten kan nog veel harder zijn dan pesten in het gewone, dagelijkse leven. Dit komt doordat de pestende leerlingen makkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van het internet veel groter is. Tegelijkertijd komen leerlingen er op steeds jongere leeftijd mee in aanraking.

Vormen van digitaal pesten:

- Anonieme berichten versturen via sociale media.
- Schelden, roddelen, bedreigen, beledigen via sociale media.
- Het stelselmatig lastigvallen van iemand door het blijven sturen van haat mail / berichten op sociale media (óók het uit naam van een ander versturen van haat mail / berichten op sociale media).
- Het dreigen met geweld in chatrooms.
- Foto's/filmpjes van mobieltjes en webcam op internet plaatsen/verspreiden via sociale media.
- Sexting: het verspreiden of delen van seksueel getinte berichten, foto's of video's via mobiele telefoons of andere (sociale) media.
- Privégegevens op sociale media/ internet plaatsen.
- Wachtwoorden of gegevens stelen en misbruiken (bijv. door instellingen aan te passen).
- Haatprofielen aanmaken.
- Virussen sturen.
- Het 'hacken' van profielen op sociale media.
- Iemand uitsluiten of online negeren, of verwijderen uit een groepsapp.

Hieronder de link hoe we scholengroep breed omgaan met het gebruik van ICT en sociale media:

https://www.cvog.nl/wp-content/uploads/2023/11/Protocol-voor-het-gebruik-van-ICT-e-mail-internet-en-sociale-media-CVOG_sep-2021.pdf

1.3 De gepeste leerling

Sommige leerlingen lopen meer kans gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen te maken hebben. Bovendien worden kinderen pas gepest in situaties, waarin een pestende leerling de kans krijgt om een gepeste leerling te pakken te nemen, dus in onveilige situaties.

Omdat leerlingen in veel gevallen niet vertellen dat ze worden gepest is het belangrijk dat indirecte signalen van pesten worden herkend.

Mogelijke signalen bij een gepeste leerling:

- Het hebben van blauwe plekken.
- Het hebben van kapotte spullen.
- Het hebben van een teruggetrokken houding.
- Het hebben van weinig tot geen vrienden.
- Het vaak alleen staan.
- Het als laatste gekozen worden bij groepsactiviteiten.
- Het geen zin hebben om naar school te gaan, het ziekteverzuim is groter.
- Het proberen dichtbij de docent te blijven.
- Zich angstig en onzeker voelen.
- Zich bang, neerslachtig en huilerig voelen.
- Het hebben van verminderende schoolresultaten.
- Het vertonen van overdreven clownesk gedrag.
- Afkoopgedrag: 'vriendschap' proberen op te kopen met goederen en/of diensten voor de ander.

De gepeste leerling, praat er thuis en op school niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- Schaamte.
- Angst dat de ouders met de school of met de pestende leerling gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt.
- Het probleem lijkt onoplosbaar.
- Het idee dat het kind niet mag klikken.

1.4 De pestende leerling

Pestende leerlingen zijn vaak de sterkeren in hun groep.

Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag te vertonen. Van binnen zijn ze vaak onzeker en proberen ze zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken. Pestende leerlingen krijgen vaak andere leerlingen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om gepest te worden. Doorgaans voelen pestende leerlingen zich niet schuldig, want de gepeste leerling vraagt er in hun ogen immers om gepest te worden.

Pesten kan een aantal oorzaken hebben:

- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pestende leerling zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken.
- Het moeten spelen van een niet-passende rol.
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas.
- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; iemand is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is.
- Dergelijke spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd.
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau).
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid) of juist een te sterk gevoel voor autonomie.
- Een negatief zelfbeeld, weinig eigenwaarde.
- Een problematische thuissituatie, negatief voorbeeldgedrag van ouders/verzorgers.

1.5 De meelopers

Meelopers zijn omstanders die incidenteel actief of passief meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pestende leerling. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen.

De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet opkomen voor de gepeste leerling of hulp durven in te schakelen. Het is belangrijk deze leerlingen tot helpers te maken.

Hoofdstuk 2. De aanpak van pesten

Pesten is onacceptabel en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit de school. Pesten kan grote gevolgen hebben voor de gepeste leerling (onzekerheid, faalangst, depressie, zelfdoding) en voor de pestende leerling (problemen met sociale relaties, positief tegenover het gebruik van geweld). School hanteert in dit protocol stappenplannen waarin beknopt en helder wordt aangegeven hoe de school pesten signaleert en aanpakt. De school hanteert twee methoden bij de aanpak van pesten.

2.1 Uitgangspunten van de aanpak van pesten

Dit protocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

1. De school is actief in het scheppen van een veilig pedagogisch, klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
2. Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: docenten, onderwijsondersteunend personeel, ouders en leerlingen. Docenten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
3. De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt.
4. De school ontplooit preventieve (les)activiteiten.

2.2. Preventieve maatregelen

1. Tijdens de mentorlessen in de onderbouw wordt aandacht besteed aan de leefregels op school en aan de vorming van een hecht positief sociaal klimaat in de klas.
2. Als een mentor, ook in hogere leerjaren, daar aanleiding toe ziet, besteedt hij of zij uitdrukkelijk aandacht aan pestgedrag.
3. De zorgvuldige warme overdracht van primair onderwijs naar het voorgezet onderwijs.
4. Jaarlijkse start/introductiedagen in de onder- en bovenbouw gericht op de groepsfeer.
5. Tijdens de introductie van de eerste klassen wordt uitdrukkelijk aandacht besteed aan de gewenste gedragsregels en normen van de school. Dit protocol wordt daarbij onder de aandacht gebracht.
6. Leefstijllessen in de onderbouw met aandacht voor hoe je met elkaar omgaat.
7. Theaterworkshops met het thema 'samenwerking en verleidingen'.
8. Lessen over digitaal respect (over internetgedrag en digitaal pesten).
9. Internetprotocollen voor de leerlingen (zie schoolregels en 'iPadgebruik in de klas').
10. Het vak levensbeschouwelijke vorming (lev) voor alle leerjaren en het vak maatschappijleer waarbij maatschappelijke thema's aan orde komen.
11. Het ondersteuningsteam met zorgcoördinatoren, orthopedagogen, vertrouwenspersonen en anti-pestcoaches.

12. Gastlessen van Bureau Halt over hoe je conflicten voorkomt en/of hoe je ze op een goede manier conflicten oplost.
13. Zorgvuldige monitoring van het welzijn van de leerlingen (Vensters VO, gezondheidsmonitor, enquêtes over welzijn en stress).
14. Jaarlijkse evaluatie van het pestbeleid door de anti-pestcoördinator in samenwerking met de anti-pestcoaches, de zorgcoördinator en de schoolleiding.

2.3 De algemene verantwoordelijkheid van de school – De vijf partijen.

Het is belangrijk dat de vijf onderstaande partijen elk op hun eigen en constructieve manier bij de algemene aanpak van het pesten op school betrokken zijn. Hieronder volgt de uitleg wie deze vijf partijen zijn en wat hun rol is.

Partij 1: de school en de medewerkers.

1. De school zorgt dat de medewerkers voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten.
2. De school werkt aan een zo goed mogelijk beleid rond pesten, zodat de veiligheid van de leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is, waardoor een klimaat ontstaat waarin pesten bespreekbaar gemaakt kan worden.
3. Alle medewerkers van de school vervullen een voorbeeldfunctie bij het signaleren en tegengaan van pestgedrag.

Partij 2: de gepeste leerling.

Het bieden van steun aan de gepeste leerling:

- Het probleem wordt serieus genomen.
- Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurd is.
- Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen.
- Het aanbieden van hulp door de mentor, de afdelingsleider, de anti-pestcoördinator of een anti-pestcoach.

Partij 3: de pestende leerling.

Het bieden van steun aan de pestende leerling:

- Het confronteren van de pestende leerling met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de gepeste leerling.
- De achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen.
- Wijzen op het gebrek aan empathisch vermogen dat zichtbaar wordt in het gedrag.
- Het bieden van hulp (desnoods verplicht) door de mentor, de afdelingsleider, de anti-pestcoördinator of een anti-pestcoach.

Partij 4: de middengroep.

Het betrekken van de middengroep bij het pesten:

- De mentor bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen en die van de school hierin.
- Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie.
- De mentor komt hier na een week op terug en dit herhaalt zich een aantal keer.

Partij 5: de ouder(s)/ verzorger(s)

Het bieden van steun aan de ouder(s)/verzorger(s):

- Ouder(s)/verzorger(s) die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen.
- De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken.
- De school geeft adviezen aan de ouder(s)/verzorger(s) in het omgaan met hun gepeste of pestende kind.
- De school verwijst de ouder(s)/verzorger(s) zo nodig naar deskundige hulpverleners van zowel het gepeste als het pestende kind.

De ouder(s)/verzorger(s) van leerlingen die gepest worden, kunnen er moeite mee hebben, dat hun kind aan zichzelf zou moeten werken. Hun kind wordt gepest en dat moet gewoon stoppen. Dat klopt, het pesten moet stoppen. Echter, een gepeste leerling wil zich niet alleen veilig voelen op school; het wil ook geaccepteerd worden. Het verlangt ernaar om zich prettig en zelfverzekerd te voelen. Daar kan begeleiding of een (sociale vaardigheid-) training aan bijdragen.

Hoofdstuk 3: Omgaan met pesten.

3.1 De aanpak: hoe gaan we concreet om met een melding van pesten?

In dit protocol worden twee manieren uitgewerkt om met pestgedrag om te gaan. Beide zijn geschreven vanuit de positie van de mentor. Hij of zij is immers de spil in de algemene begeleiding van individuele leerlingen en van de klassen. Uiteraard spelen de andere genoemde personen, medewerkers, ouders en leerlingen, een belangrijke rol en zijn hun verantwoordelijkheid, betrokkenheid en inzet onmisbaar. Een mentor heeft in eerste instantie de keuze tussen twee verschillende manieren om met het pesten om te gaan. De keuze voor welke van deze beide manieren is afhankelijk van de situatie. Overleg met de anti-pestcoördinator om tot een goed besluit te komen over de beste aanpak.

Elke aanpak bestaat uit standaard vier stappen:

1. Signalering
2. Intern overleg
3. Uitvoering specifieke aanpak (A en B)
4. Evaluatie

1. Signalering, eerste gesprek

Een leerling die zich gepest voelt, meldt dit bij de mentor. Het kan ook zijn dat medeleerlingen en/of personeel dit signaleren of dat er signalen komen van buiten de school (ouders/verzorgers, stage, externen). Met de mentor wordt de situatie besproken. Heel vaak is zo'n eerste gesprek al voldoende. Indien een gesprek met de mentor niet voldoende is en er meer nodig is, dan worden de ouders van de gepeste leerling geïnformeerd. De mentor meldt het pesten bij de anti-pestcoördinator. De anti-pestcoördinator registreert de casus om na te gaan en bij te kunnen houden of er herhaling plaatsvindt bij dezelfde betrokken leerlingen door de jaren heen. In dat geval zou hierop een passende actie moeten worden ondernomen.

2. Intern overleg

De mentor overlegt intern over de situatie. Bij dit overleg worden in elk geval de afdelingsleider, de anti-pestcoördinator, de anti-pestcoaches en de zorgcoördinator betrokken. In dit overleg wordt er

bepaald wat de rol van de school is. Zodra het pestgedrag zich voornamelijk buiten de school afspeelt, zal aan ouders van de pester en de gepeste leerling worden geadviseerd om met elkaar in contact te treden om het probleem op te lossen. Mocht het pestgedrag zich voornamelijk op school voordoen en/of negatieve gevolgen hebben voor het functioneren op school, dan onderneemt de school actie.

3. Uitvoering specifieke aanpak (A of B)

A. De No-Blame methode

Als pesten wordt opgemerkt of wordt gemeld kunnen de volgende stappen worden genomen:

1. Gesprek met de gepeste leerling. De mentor of anti-pestcoach neemt de gepeste leerling apart.
 - Praat vooral over de gevoelens. Je stelt geen vragen over wat er precies gebeurd is, maar je moet wel weten wie er bij betrokken waren.
 - Leg uit dat het niet de bedoeling is de pestende leerlingen te straffen, maar dat je er met ze over wil praten.
 - Het is belangrijk dat er, naast de pestende leerlingen ook een aantal omstanders genoemd wordt.
 - Je kunt overwegen de gepeste leerling een gedicht, verhaal of tekening te laten maken waarin hij zijn gevoelens kan uitdrukken.
 - Je vraagt aan het eind van het gesprek of er iets vertrouwelijks is besproken dat niet aan de groep verteld mag worden.
 - Je belooft de gepeste leerling dat het probleem veilig zal worden aangepakt.
 - Je biedt de gepeste leerling aan dat het gedurende het proces naar je toe kan komen als er nog iets is.
2. De mentor of anti-pestcoach regelt een gesprek met de betrokken leerlingen.
 - Je organiseert een gesprek met de betrokken kinderen, dit is inclusief medestanders en omstanders, ook als dat vrienden van de gepeste leerling zijn die niet ingrepen. Door er voor te zorgen dat je ook kinderen uitnodigt die sociaal hulpvaardig en betrouwbaar zijn, zorg je voor een sterke groep die het beste resultaat verschaft
 - Een groep van zes kinderen werkt het beste.
3. De mentor of anti-pestcoach legt de situatie uit.
 - Je vertelt het groepje hoe de gepeste leerling zich voelt. Je kunt daarbij eventueel gebruik maken van het gemaakte gedicht, verhaal of de tekening. Je praat echter niet over wat er precies gebeurd is en je legt ook nooit de schuld bij iemand.
4. De mentor of anti-pestcoach deelt de verantwoordelijkheid.
 - Je zegt dus niet expliciet dat iemand schuld heeft. Je maakt wel duidelijk dat je weet dat de groep verantwoordelijkheid draagt voor het feit dat de gepeste leerling zich rot voelt en dat je weet dat ze in staat zijn daar iets aan te doen.
5. De mentor of anti-pestcoach vraagt de groep naar ideeën.
 - Elk lid van de groep wordt aangemoedigd tot het opperen van mogelijke oplossingen om de gepeste leerling te helpen en zich beter te laten voelen.
 - Je gaat hier positief op in en schrijft de suggesties op. Je evalueert de voorstellen niet.
 - Wanneer een leerling zich in algemene bewoordingen uitdrukt, vraag dan naar wat hij of zij (dus) zou kunnen doen aan de situatie.

6. De mentor of anti-pestcoach laat het aan hen over.

- Je maakt een eind aan de ontmoeting door te stellen dat je volgens jou een aantal goede dingen gehoord hebt. Je kondigt aan dat er over ongeveer twee weken weer een bijeenkomst zal zijn om te horen hoe het is gegaan. [Je spreekt iedereen dan individueel.]

7. De mentor of anti-pestcoach regelt een volgende ontmoeting.

- Je spreekt met iedereen individueel, eerst met de gepeste leerling en vraagt hoe het ze is vergaan de afgelopen periode.
- Dit zorgt ervoor dat je een goed zicht houdt op hoe het ervoor staat met betrekking tot het pestgedrag.
- Het zorgt er bovendien voor dat alle betrokkenen er ook echt betrokken bij blijven.
- Het spreekt voor zich dat positieve gedragsveranderingen ook met positieve feedback beloond worden.

B. De confrontatie aanpak- de ontmoeting tussen alle partijen.

1. Start-gesprekken door de mentor in samenspraak met de anti-pestcoach.

- Informeer naar de gebeurtenis: probeer zo concreet mogelijk te weten te komen wie wat deed tegen wie.
- Er komt een ontmoeting met de pestende leerling, de gepeste leerling en enkele meelopers samen: laat eerst de gepeste leerling vertellen wat er is gebeurd en welk effect dit had op hem (van tevoren opschrijven helpt) of, daarna de pestende leerling, daarna enkele meelopers.
 - Wijs geen schuldige aan;
 - Mik op bewustwording: de pestende leerling is zich vaak niet bewust van het effect van zijn/haar woorden en daden; stel duidelijk dat hij deze serieus moet nemen; neem geen genoegen met 'ja, maar zo bedoelde ik het niet' of: 'het was maar een grapje';
 - Probeer de pestende leerling en de gepeste leerling concrete afspraken te laten maken voor de toekomst
 - Stel duidelijk dat pesten op onze school niet wordt getolereerd en dat van de pestende leerlingen wordt geëist dat zij hun gedrag verbeteren. Ook leerlingen hebben hun verantwoordelijkheid te nemen.
- Dreig nog niet met maatregelen, maar bied hulp aan.
- Informeer, wanneer het gaat om specifieke leerlingen, de ouders (per telefoon of mail) en verzoek vooral de ouders van de pestende leerling mee te werken aan gedragsverbetering (ouders moeten ook hun verantwoordelijkheid nemen).
- Noteer het incident in SOM (incident).

2. Tussentraject door de mentor in samenspraak met anti-pestcoach.

- De mentor houdt de pestende leerling en de gepeste leerling enkele weken goed in de gaten.
- Informeer bij de betrokkenen hoe het gaat; informeer ook eens bij collega's, juniormentoren of ouders.
- Gaat het goed; complimenteer beide partijen en verklaar de zaak gesloten.
- Gaat het niet goed d.w.z. wordt er opnieuw gepest, dan volgt één van twee mogelijkheden:

- óf je hebt als mentor de indruk dat er sprake is van wel willen, maar niet kunnen, m.a.w. er is een gedragsprobleem. In dat geval zelf of via de zorgcorner duidelijkheid verkrijgen ('Waarom gaat 't toch nog fout?') en hulp inschakelen. Via de zorgcorner kan bijvoorbeeld een training of andere hulp worden aangeraden. De mentor spreekt dit af met ouders en leerling(en).
 - *Overweeg alternatieven zoals een 'circle time' met je klas.*
 - *Bespreek het pesten in je mentorenoverleg.*
- óf de leerling kan wel, maar wil niet veranderen, dan door naar punt 3.

3. Vervolgtraject (indien nodig) door de mentor, de anti-pestcoach en de afdelingsleider.

- Informeer de afdelingsleider of de conrector en de ouders van de pestende leerling en de gepeste leerling.
- Waarschuw de pestende leerling(en): het pesten moet ophouden, anders volgen er maatregelen.
- Stopt het pesten: zaak gesloten. Duurt het voort: de mentor stuurt de pestende leerling naar de betreffende afdelingsleider, deze voert een gesprek + corvee + mail naar ouders.
- Stopt het pesten: zaak gesloten. Duurt het voort: de pestende leerling opnieuw naar afdelingsleider: één dag interne schorsing en opnieuw een mail naar de ouders.
- Stopt het pesten: zaak gesloten. Duurt het voort: langdurige externe schorsing (incl. bericht aan inspectie) + advies aan ouders tot overstap naar andere school.

Kortom:

1. Gesprek + informeren ouders (mentor in samenspraak met de anti-pestcoach)
2. Waarschuwing + informeren ouders (mentor in samenspraak met de anti-pestcoach)
3. Eerste maatregel: corvee + informeren ouders (afdelingsleider)
4. Tweede maatregel: 1 dag interne schorsing + contact ouders (afdelingsleider)
5. Derde maatregel: langdurige externe schorsing + advies overstap + contact ouders (afdelingsleider)

Het beschrijving van de confrontatie aanpak is een algemene leidraad; als een interventie succes heeft, kunnen vervolgstappen achterwege blijven. Het traject bij aanhoudend pesten mag geen automatisme zijn; per leerling wordt bekeken welke maatregelen het meest passend zijn.

4. Evaluatie

Na afloop wordt de peestsituatie geëvalueerd. Bij **positieve veranderingen/ervaringen** stopt het stappenplan hier en worden de afspraken vastgelegd in het leervolgsysteem van zowel de pestende leerling als de gepeste leerling en worden er afspraken gemaakt over monitoring, zodat een volgende mentor goed geïnformeerd is over eerdere gebeurtenissen en snel kan schakelen indien nodig. Hiervoor is ook de eerder genoemde registratie van de casus bij de anti-pestcoördinator van belang. Deze afspraken worden ook teruggekoppeld aan ouders/verzorgers en de vakdocenten van de betrokken leerlingen.

5. Er is extra hulp nodig

Het is niet gelukt. De problemen zijn niet opgelost. Er is meer en extra ondersteuning nodig.

- Er wordt door de mentor samen met de anti-pestcoördinator in kaart gebracht welke extra ondersteuning er nodig is.
- De leerlingen worden doorverwezen naar de extra ondersteuning (zorgcoördinator, vertrouwenspersoon, schoolleiding, externe instanties).

3.2 Bij wie moet je zijn?

Allereerst bij je mentor. En verder:

Anti-pestcoördinator Revius Lyceum:

- Annemiek in 't Hout a.inthout@reviusdoorn.nl

Anti-pestcoaches Revius Lyceum :

- Gisa Schoppe g.schoppe@reviusdoorn.nl
- Monique de Munk m.demunk@reviusdoorn.nl

Afdelingsleider begeleiding en ondersteuning, zorgcoördinator :

- Martine Korpel m.korpel@reviusdoorn.nl

Bijlage I

LEIDRAAD VOOR EEN GESPREK MET DE GEPESTE LEERLING

1. Eerst alle feiten achterhalen

- Klopt het dat je gepest wordt? (h)erkenning van het probleem
- Door wie word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer?)
- Waar word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer plekken?)
- Hoe vaak word je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er jongeren die jou wel eens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt; wat wil je bereiken? Wat is voor jou de best denkbare uitkomst?

2. Bespreek samen met de leerling wat hij/zij kan doen tegen het pesten en bekijk waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren. Let daarbij op de volgende aspecten:

- Hoe communiceert de leerling met anderen?
- Welke lichaamstaal speelt een rol?
- Hoe gaat de leerling om met zijn gevoelens en hoe maakt hij deze kenbaar aan anderen?
- Heeft de leerling genoeg vaardigheden om weerbaarder gedrag te tonen naar de pester of heeft de leerling hier meer hulp bij nodig. Overleg dan met de zorgcorner om extra hulp in te schakelen.

Bijlage II

LEIDRAAD VOOR EEN GESPREK MET EEN LEERLING DIE PEST

Alvorens er een gesprek met de leerling die pest wordt gehouden heeft degene die het gesprek aangaat zich er van overtuigd dat degene met wie het gesprek plaatsvindt inderdaad schuldig is aan het gemelde gedrag.

Het doel van dit gesprek is driedelig:

1. de leerling confronteren met zijn gedrag en de pijnlijke gevolgen hiervan
2. Achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen
3. Het schetsen van de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt

1. Confronteren

Confronteren en kritiek geven is niet hetzelfde. Confronteren is

- probleemgericht en richt zich op gedrag wat waar te nemen is.

Zodra we interpretaties gaan geven aan gedrag, wordt het persoonsgericht, bijvoorbeeld: je hebt cola in de tas van Piet laten lopen. Dat doe je zeker omdat je graag de lolligste bent! Zodra we gaan interpreteren reageren we een gevoel van frustratie op die ander af en zijn we gestopt met confronteren en begonnen met bekritisieren.

- relatiegericht. Je bent heel duidelijk op de inhoud, in wat je wilt en niet wilt maar met behoud van de relatie, bijvoorbeeld. Ik vind dat je heel erg gemeen doet tegen haar en ik wil dat je daarmee ophoudt.

Zeg dus nooit: Je bent heel gemeen. Je wilt duidelijk verder met de jongere. Kritiek op de persoon voelt als een beschuldiging/afwijzing. Eigenlijk zeg je daarmee dat de pester een waardeloos mens is.

- specifiek. Je benoemt de situatie waar het over gaat en vermijdt woorden als altijd, vaak en meestal. Kritiek wordt vaak te algemeen.
- veranderingsgericht. Je stelt zaken vast en gaat vervolgens inventariseren hoe het anders kan.

2. Achterliggende oorzaken

Nadat het probleem benoemd is, richt jij je op het waarom? Hoe komt het dat je dit gedrag nodig hebt? Wat levert het jou op? Wat reageer je af op die ander? Etc.

Maak duidelijk dat er een tekort aan empathisch vermogen zichtbaar wordt in dit gedrag. Wat ga je daaraan doen? Bied zo nodig hulp aan van de counselor (op vrijwillige basis).

3. Het pestgedrag moet stoppen

Wees duidelijk over de stappen die volgen, wanneer het pestgedrag niet stopt (zie stappenplan pesten, paragraaf 3.1).